

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera întâi)

18 septembrie 2015*

„Ajutoare de stat — Distribuirea corespondenței — Măsuri adoptate de autoritățile germane în favoarea Deutsche Post AG — Decizie de deschidere a procedurii prevăzute la articolul 88 alineatul (2) CE — Interesul de a exercita acțiunea — Redeschiderea unei proceduri închise — Efectele unei hotărâri de anulare”

În cauza T-421/07 RENV,

Deutsche Post AG, cu sediul în Bonn (Germania), reprezentată de J. Sedemund și de T. Lübbig, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de B. Martenczuk, de T. Maxian Rusche și de R. Sauer, în calitate de agenți,

pârâtă,

susținută de

UPS Europe NV/SA, cu sediul în Bruxelles (Belgia),

și de

UPS Deutschland Inc. & Co. OHG, cu sediul în Neuss (Germania),

reprezentate de T. Ottervanger, avocat,

interveniente,

având ca obiect o cerere de anulare a Deciziei Comisiei din 12 septembrie 2007 de deschidere a procedurii prevăzute la articolul 88 alineatul (2) [CE] în ceea ce privește ajutorul de stat acordat de Republica Federală Germania în favoarea Deutsche Post AG [ajutorul de stat C 36/07 (ex NN 25/07)],

TRIBUNALUL (Camera întâi),

compus din domnul H. Kanninen (raportor), președinte, doamna I. Pelikánová și domnul E. Buttigieg, judecători,

grefier: doamna K. Andová, administrator,

* Limba de procedură: germana.

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 9 ianuarie 2015,
pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul cauzei

- 1 La 7 iulie 1994, societatea de distribuție de colete UPS Europe NV/SA a depus o plângere la Comisia Comunităților Europene împotriva întreprinderii publice poștale germane, Deutsche Bundespost Postdienst (denumită în continuare „DB-Postdienst”), ale cărei activități au fost preluate, la 1 ianuarie 1995, de reclamantă, Deutsche Post AG. Această plângere, întemeiată deopotrivă pe articolul 86 din Tratatul CE (devenit articolul 82 CE) și pe articolul 92 din Tratatul CE (devenit articolul 87 CE), a fost urmată de o altă plângere, formulată, în anul 1997, de asociația prestatorilor privați de servicii de mesagerie și de livrări expres de corespondență și de colete, Bundesverband Internationaler Express- und Kurierdienste eV.
- 2 UPS Europe și Bundesverband Internationaler Express- und Kurierdienste acuzau DB-Postdienst că ducea o politică de vânzare în pierdere în sectorul, deschis concurenței, al coletelor din ușă în ușă, finanțată din veniturile obținute în sectorul transportului corespondenței, în care aceasta beneficia de un monopol legal, sau din ajutoare acordate cu încălcarea articolului 87 CE.
- 3 Prin scrisoarea din 17 august 1999, publicată în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* la 23 octombrie 1999 (JO C 306, p. 25), Comisia a informat Republica Federală Germania despre decizia sa de deschidere a procedurii oficiale de investigare prevăzute la articolul 88 alineatul (2) CE cu privire la diferite măsuri în temeiul cărora reclamanta beneficiase de fonduri publice (denumită în continuare „decizia de deschidere din 1999”).
- 4 La 19 iunie 2002, Comisia a adoptat Decizia 2002/753/CE, privind măsurile adoptate de Republica Federală Germania în favoarea reclamantei (JO L 247, p. 27, denumită în continuare „Decizia din 2002”), al cărei dispozitiv are următorul cuprins:

„Articolul 1

Ajutorul public în valoare de 572 de milioane de euro (1 118,7 milioane DEM), acordat [reclamantei] de [Republica Federală Germania], este incompatibil cu piața comună.

Articolul 2

1. [Republica Federală Germania] ia toate măsurile care se impun pentru a solicita [reclamantei] restituirea ajutorului menționat la articolul 1, care i-a fost acordat în mod nelegal.

[...]”

- 5 Prin Hotărârea din 1 iulie 2008, Deutsche Post/Comisia (T-266/02, Rep., EU:T:2008:235, denumită în continuare „hotărârea de anulare”), Tribunalul a anulat Decizia din 2002. Recursul formulat de Comisie împotriva acestei hotărâri a fost respins prin Hotărârea din 2 septembrie 2010, Comisia/Deutsche Post (C-399/08 P, Rep., EU:C:2010:481).
- 6 La 11 mai 2004, UPS Europe a depus o nouă plângere la Comisie, în care susținea că, în Decizia din 2002, aceasta nu examinase toate măsurile publice menționate în plângerea din 1994 și că avantajele de care beneficia reclamanta depășeau cu mult suma a cărei recuperare fusese dispusă de către

Comisie. La rândul său, la 16 iulie 2004, TNT Post AG & Co. KG a formulat o plângere în care susținea că tarifele serviciilor facturate de reclamantă uneia dintre filialele sale erau excesiv de reduse, aceste servicii fiind finanțate din veniturile provenite din sectorul transportului corespondenței.

- 7 Prin scrisoarea din 12 septembrie 2007, Comisia a notificat Republicii Federale Germania decizia sa de a deschide procedura prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE în ceea ce privește ajutorul de stat acordat de autoritățile germane în favoarea Deutsche Post AG [ajutorul de stat C 36/07 (ex NN 25/07)] (denumită în continuare „decizia atacată”). Decizia atacată este publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* din 19 octombrie 2007 (JO C 245, p. 21), în versiunea lingvistică autentică (germană), precedată de un rezumat în celelalte limbi oficiale.
- 8 În decizia atacată, în primul rând, Comisia a amintit procedurile derulate împotriva reclamantei, în temeiul articolului 87 CE, începând cu anul 1994. Comisia a invocat necesitatea de a realiza o investigație globală cu privire la toate denaturările concurenței care rezultă din fondurile publice acordate reclamantei și predecesoarei acesteia și a arătat că procedura inițiată prin decizia de deschidere din 1999 urma să fie completată pentru a include informațiile comunicate recent și pentru a adopta o poziție definitivă cu privire la compatibilitatea acestor fonduri cu Tratatul CE [considerentele (1)-(15) ale deciziei atacate].
- 9 Comisia a subliniat că „investigația suplimentară” pe care intenționa să o efectueze „nu [ar] înlocui în niciun caz Decizia din 2002”, aceasta din urmă constatând că „ajutoare de stat în valoare de 572 de milioane de euro fuseseră utilizate pentru subvenționarea încrucișată a unor activități comerciale, dar fără a se pronunța cu privire la problema generală dacă [reclamanta și predecesoara acesteia] primiseră o compensație excesivă [pentru îndeplinirea misiunii lor de SIEG] din fonduri publice”. Comisia a explicat că urmărea să stabilească dacă existase o supracompensare, în plus față de cele 572 de milioane de euro, și a anunțat că urma să examineze toate măsurile publice adoptate în beneficiul întreprinderilor menționate între 1 iulie 1989, data înființării DB-Postdienst, și 31 decembrie 2007, data prezumată a încetării misiunii de serviciu de interes economic general a reclamantei [considerentul (15) al deciziei atacate].
- 10 În al treilea rând, Comisia a menționat trei măsuri publice de care beneficiaseră DB-Postdienst și reclamanta [considerentele (25)-(32), (38), (39) și (40)-(48) ale deciziei atacate].
- 11 În al patrulea rând, Comisia a considerat că cele trei măsuri vizate la punctul 10 de mai sus fie erau ajutoare de stat, fie riscau să fie ajutoare de stat [considerentele (76)-(78) ale deciziei atacate].
- 12 În al cincilea rând, Comisia a arătat că urma să examineze în ce măsură compensația acordată reclamantei și predecesoarei acesteia era necesară pentru a asigura îndeplinirea unei misiuni de serviciu de interes economic general [considerentele (80) și (81) ale deciziei atacate].
- 13 În sfârșit, în al șaselea rând, Comisia a invitat Republica Federală Germania să „își prezinte poziția în termen de o lună de la primirea [deciziei atacate]” și „să comunice toate informațiile utile pentru evaluarea juridică a măsurilor menționate anterior în lumina dispozițiilor care reglementează ajutoarele de stat”.

Procedura în fața Tribunalului și a Curții

- 14 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 22 noiembrie 2007, reclamanta a solicitat anularea deciziei atacate și obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.
- 15 Comisia a depus la grefa Tribunalului, la 6 februarie 2008, un memoriu în apărare prin care a solicitat Tribunalului să respingă acțiunea cu care fusese sesizat ca inadmisibilă sau, în subsidiar, ca neîntemeiată și să oblige reclamanta la plata cheltuielilor de judecată.

- 16 Prin scrisoarea depusă la grefa Tribunalului la 29 februarie 2008, UPS Europe și UPS Deutschland Inc. & Co. OHG (denumite în continuare, împreună, „UPS”) au formulat o cerere de intervenție în susținerea concluziilor Comisiei.
- 17 Prin Ordonanța din 9 iulie 2008, președintele Camerei întâi a Tribunalului a admis cererea de intervenție a UPS.
- 18 Prin Hotărârea din 8 decembrie 2011, Deutsche Post/Comisia (T-421/07, Rep., EU:T:2011:720), Tribunalul a respins acțiunea ca inadmisibilă și a obligat reclamanta la suportarea propriilor cheltuieli de judecată, precum și a celor efectuate de Comisie. UPS a fost obligată la plata propriilor cheltuieli de judecată.
- 19 Prin cererea introductivă depusă la grefa Curții la 13 februarie 2012, reclamanta a formulat recurs împotriva Hotărârii Tribunalului, în temeiul articolului 56 din statutul Curții de Justiție Uniunii Europene.
- 20 Prin Hotărârea din 24 octombrie 2013, Deutsche Post/Comisia (C-77/12 P, EU:C:2013:695, denumită în continuare „hotărârea pronunțată în recurs”), Curtea a anulat Hotărârea Tribunalului, a trimis cauza Tribunalului spre rejudecare și a dispus soluționarea cererii privind cheltuielile de judecată odată cu fondul.

Procedura și concluziile după trimitere

- 21 Ca urmare a hotărârii pronunțate în recurs și conform articolului 118 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului din 2 mai 1991, cauza a fost atribuită Camerei întâi, prin decizia președintelui Tribunalului din 13 noiembrie 2013.
- 22 Conform articolului 119 alineatul (1) din Regulamentul de procedură din 2 mai 1991, la 23 decembrie 2013 și, respectiv, la 19 februarie 2014, reclamanta și Comisia au depus la grefa Tribunalului memorii cuprinzând observații scrise. La 17 aprilie 2014, UPS a renunțat la depunerea unui memoriu cuprinzând observații scrise.
- 23 În cadrul unor măsuri de organizare a procedurii, în temeiul articolului 64 din Regulamentul de procedură din 2 mai 1991, Tribunalul a adresat întrebări părților, la care acestea au răspuns în termenul acordat. În interesul unei bune administrări a justiției și în vederea unei gestiuni optime a celor trei cauze dintre reclamantă și Comisie pendinte la Tribunal, în primul rând, prezenta cauză, în al doilea rând, cauza T-388/11, Deutsche Post/Comisia, și, în al treilea rând, cauza T-152/12, Deutsche Post/Comisia, Tribunalul a dorit să aștepte în special opinia părților în legătură cu ce ar putea sau ar trebui să fie prioritățile în ceea ce privește ordinea examinării acestor cauze și posibilitatea de a suspenda una sau mai multe cauze în așteptarea judecării celorlalte. În cauza T-388/11, Deutsche Post/Comisia, reclamanta solicită anularea Deciziei Comisiei C(2011) 3081 final din 10 mai 2011 de extindere a procedurii oficiale de investigare în curs, privind ajutoarele de stat acordate de Germania reclamantei cu titlu de compensare a obligațiilor sale de serviciu universal, la subvențiile plătite de autoritățile germane în favoarea reclamantei pentru acoperirea costului pensiilor salariaților care au statutul de funcționar [ajutorul de stat C 36/27 (ex NN 25/07)]. În cauza T-152/12, Deutsche Post/Comisia, reclamanta solicită anularea articolelor 1, 2 și 4-6 din Decizia 2012/636/UE a Comisiei din 25 ianuarie 2012 privind măsura C 36/07 (ex NN 25/07) pusă în aplicare de Germania în favoarea reclamantei (JO L 289, p. 1).
- 24 Ca urmare a observațiilor părților, prin Ordonanța din 15 septembrie 2014 a președintelui Camerei întâi a Tribunalului în cauza T-388/11, Deutsche Post/Comisia, și a președintelui Camerei a opta a Tribunalului în cauza T-152/12, Deutsche Post/Comisia, judecarea acestor două cauze a fost suspendată în așteptarea deciziei prin care se finalizează judecata în prezenta cauză.

- 25 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 9 ianuarie 2015.
- 26 În memoriul său cuprinzând observații scrise, depus la 23 decembrie 2013, reclamanta solicită Tribunalului:
- anularea deciziei atacate;
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.
- 27 În ședință, reclamanta s-a desistat în parte de acțiune. Ea a renunțat să solicite anularea deciziei atacate în măsura în care prin aceasta s-a deschis procedura oficială de investigare în privința anumitor garanții publice acordate predecesoarei sale și ei însăși. Reclamanta și-a menținut acțiunea în rest și, prin urmare, cu privire la deschiderea procedurii oficiale de investigare în ceea ce privește celelalte măsuri publice vizate de decizia atacată (denumite în continuare „măsurile în litigiu”).
- 28 Comisia, susținută de UPS, solicită Tribunalului:
- constatarea faptului că nu mai este necesar să se pronunțe asupra fondului cauzei;
 - în subsidiar, respingerea acțiunii;
 - obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

Cu privire la interesul de a exercita acțiunea

- 29 Potrivit unei jurisprudențe constante, în raport cu obiectul acțiunii, interesul unui reclamant de a exercita acțiunea se analizează, sub sancțiunea inadmisibilității, la momentul introducerii acesteia. În plus, interesul acestui reclamant de a obține câștig de cauză trebuie să existe în continuare până la momentul pronunțării hotărârii judecătorești, sub sancțiunea nepronunțării asupra fondului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 decembrie 1963, *Forges de Clabecq/Înalta Autoritate*, 14/63, Rec., EU:C:1963:60, punctul 748, și Hotărârea din 7 iunie 2007, *Wunenburger/Comisia*, C-362/05 P, Rep., EU:C:2007:322, punctul 42).
- 30 În observațiile sale depuse după trimiterea cauzei spre rejudecare, Comisia arată că reclamanta și-a pierdut interesul de a exercita acțiunea împotriva deciziei atacate ca urmare a anulării Deciziei din 2002 și solicită Tribunalului să constate că nu mai este necesar să se pronunțe asupra fondului cauzei.
- 31 Comisia amintește că, în hotărârea pronunțată în recurs, Curtea a decis că acțiunea trebuia să fie considerată admisibilă la momentul introducerii sale, la 22 noiembrie 2007, în pofida anulării Deciziei din 2002, pentru motivul că, la acea dată, respectiva anulare nu avusese încă loc. Curtea nu s-ar fi pronunțat însă cu privire la problema dacă, ținând seama de această anulare, acțiunea rămăsese ulterior fără obiect. În legătură cu acest aspect, Comisia arată, pe de o parte, că procedura oficială de investigare deschisă prin decizia de deschidere din 1999 viza măsurile în litigiu și, pe de altă parte, că singurul efect juridic al deciziei atacate, și anume obligația Republicii Federale Germania de a suspenda măsurile în litigiu în curs de executare, rezulta deja din decizia de deschidere din 1999. Or, prin anularea Deciziei din 2002, la 1 iulie 2008, procedura oficială de investigare deschisă prin decizia de deschidere din 1999 ar fi fost redeschisă integral. Pe de altă parte, Comisia arată că, în urma anulării Deciziei din 2002, avea obligația, în temeiul articolului 233 CE, să ia toate măsurile pe care le implica executarea hotărârii de anulare, inclusiv închiderea, printr-o decizie definitivă, a procedurii

oficiale de investigare deschise. Comisia concluzionează că anularea deciziei atacate nu mai poate aduce niciun avantaj reclamantei, întrucât, pe de o parte, procedura oficială de investigare ar rămâne deschisă și ar trebui să fie închisă printr-o decizie definitivă și, pe de altă parte, obligația de suspendare a măsurilor în curs de executare ar continua să existe.

- 32 Reclamanta contestă argumentele Comisiei și afirmă că păstrează interesul de a exercita acțiunea împotriva deciziei atacate.
- 33 În această privință, trebuie amintit că interesul de a exercita acțiunea vizat de jurisprudența menționată la punctul 29 de mai sus constituie o condiție de admisibilitate care trebuie să se mențină și în cazul recursului până când instanța se pronunță asupra fondului. Potrivit jurisprudenței Curții, un astfel de interes există atât timp cât recursul poate aduce, prin rezultatul său, un beneficiu părții care l-a introdus (Hotărârea din 14 septembrie 2010, Akzo Nobel Chemicals și Akros Chemicals/Comisia, C-550/07 P, Rep., EU:C:2010:512, punctele 22 și 23).
- 34 Or, întrucât, pe de o parte, anularea Deciziei din 2002 a intervenit la 1 iulie 2008, așadar, înainte de pronunțarea hotărârii în recurs, și, pe de altă parte, Curtea a menționat această anulare în hotărârea sa și nu putea, prin urmare, să îi ignore efectele, trebuie să se constate că, prin admiterea recursului formulat de reclamantă, Curtea a apreciat, în mod implicit, dar necesar, că reclamanta avea în continuare interesul de a exercita acțiunea împotriva deciziei atacate chiar și după anularea Deciziei din 2002.
- 35 În această privință, trebuie de altfel să se considere că reclamanta păstrează interesul de a exercita acțiunea împotriva deciziei atacate având în vedere circumstanțele specifice ale speței, și anume existența mai multor decizii succesive luate de Comisie începând cu anul 1999 privind măsurile adoptate în favoarea sa și în special împrejurarea că admiterea anumitor argumente invocate de reclamantă, privind respectarea termenului rezonabil, în cadrul prezentei acțiuni ar putea avea drept consecință nu numai anularea deciziei atacate, ci și efecte asupra obligației Comisiei de a ține seama de acestea în cadrul examinării ulterioare a acestor măsuri.
- 36 Prin urmare, cererea de nepronunțare asupra fondului cauzei formulată de Comisie trebuie respinsă.

Cu privire la fond

- 37 În susținerea cererii sale de anulare în parte a deciziei atacate, reclamanta invocă trei motive, pe care Comisia, susținută de UPS, le contestă. Aceste motive sunt întemeiate, primul, pe o încălcare a principiilor fundamentale de procedură, al doilea, pe o încălcare a obligației de motivare și, al treilea, pe o încălcare a articolului 87 alineatul (1) CE și a articolului 88 CE.
- 38 În cadrul primului motiv, reclamanta prezintă mai multe critici. Prin intermediul primei critici, care trebuie examinată de la bun început, reclamanta pune în discuție posibilitatea Comisiei de a deschide procedura oficială de investigare în privința măsurilor în litigiu, întrucât acestea făcuseră obiectul unei proceduri oficiale de investigare închise, iar termenul rezonabil pentru a realiza investigarea fusese depășit. Pe de o parte, reclamanta susține că, conform jurisprudenței, pentru a proteja principiul protecției încrederii legitime, Comisia nu poate impune recuperarea unui ajutor ilegal după o perioadă de inactivitate excesivă. Pe de altă parte, Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE (JO L 83, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 41), precum și principiile generale de procedură, în special principiul securității juridice, ar împiedica redeschiderea unei proceduri închise.
- 39 Comisia răspunde că termenul scurs înainte de adoptarea deciziei atacate este rezonabil, ținând seama, pe de o parte, de complexitatea examinării cheltuielilor și a încasărilor DB-Postdienst și ale reclamantei timp de mai mult de 20 de ani și, pe de altă parte, de faptul că după adoptarea Deciziei din 2002

primise informații care ridicau noi întrebări. Pe de altă parte, articolul 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999 ar prevedea un termen de prescripție de 10 ani pentru ajutoarele ilegale, încrederea legitimă neputându-se întemeia pe expirarea termenelor atunci când este prevăzut un termen de prescripție explicit. În plus, Comisia amintește că avea obligația de a relua procedura oficială de investigare după anularea Deciziei din 2002, ceea ce decizia atacată doar ar fi anticipat, și că, întrucât o decizie finală poate fi revocată în temeiul articolului 9 din Regulamentul nr. 659/1999, ea nu ar avea în mod necesar un caracter definitiv.

- 40 Mai întâi, este necesar să se examineze dacă Comisia a încălcat Regulamentul nr. 659/1999, precum și principiul securității juridice prin adoptarea deciziei atacate.
- 41 În primul rând, trebuie să se arate că Comisia, în observațiile formulate cu privire la hotărârea pronunțată în recurs, și reclamanta, în răspunsul său la măsurile de organizare a procedurii ale Tribunalului vizate la punctul 23 de mai sus, precum și în ședință, au confirmat că măsurile în litigiu făceau deja obiectul procedurii oficiale deschise prin decizia de deschidere din 1999, astfel cum Tribunalul constatare deja la punctele 56-60 din Hotărârea Deutsche Post/Comisia, punctul 18 de mai sus (EU:T:2011:720), fără ca în hotărârea pronunțată în recurs Curtea să fi indicat existența vreunei erori cu privire la acest aspect.
- 42 Prin urmare, este necesar să se considere că procedura oficială de investigare în privința măsurilor în litigiu a fost deschisă în anul 1999.
- 43 În al doilea rând, trebuie amintit, pe de o parte, că, potrivit articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999, aplicabil procedurii privind ajutoarele ilegale în temeiul articolului 13 alineatul (1) din regulamentul menționat, procedura oficială de investigare se încheie printr-o decizie, în conformitate cu alineatele (2)-(5) ale aceluiași articol, cu excepția cazurilor de retragere a notificării de către statul membru în cauză, și, pe de altă parte, că Curtea a statuat în hotărârea pronunțată în recurs că, prin Decizia din 2002, Comisia închisese complet procedura oficială de investigare deschisă în anul 1999 (hotărârea pronunțată în recurs, punctele 56-64).
- 44 Decizia atacată trebuie, așadar, să fie considerată, în privința măsurilor în litigiu, drept o decizie de redeschidere a unei proceduri oficiale de investigare complet închise.
- 45 În al treilea rând, este necesar să se arate că articolul 9 din Regulamentul nr. 659/1999 permite revocarea unei decizii prin care s-a închis procedura oficială de investigare numai în cazul în care aceasta se bazează pe informații eronate furnizate în cursul procedurii, determinante în adoptarea deciziei. Se arată de asemenea în acest articol că, înainte de revocarea acestei decizii și de adoptarea unei noi decizii, procedura oficială de investigare trebuie să fie deschisă.
- 46 Desigur, articolul 9 din Regulamentul nr. 659/1999 nu este singura posibilitate a Comisiei de a modifica o decizie de închidere a procedurii oficiale de investigare.
- 47 Astfel, această dispoziție nu reprezintă decât expresia specifică a principiului general de drept conform căruia se admite retragerea retroactivă a unui act administrativ nelegal care a creat drepturi subiective, în special atunci când actul administrativ în cauză a fost adoptat pe baza indicațiilor greșite sau incomplete furnizate de persoana interesată. Posibilitatea de a retrage retroactiv un act administrativ nelegal care a creat drepturi subiective nu este totuși limitată doar la această circumstanță, o astfel de retragere putând fi făcută oricând, în măsura în care instituția de la care emană actul îndeplinește condițiile referitoare la respectarea unui termen rezonabil și la încrederea legitimă a beneficiarului actului care a avut încredere în legalitatea acestuia (a se vedea Hotărârea din 12 septembrie 2007, González y Díez/Comisia, T-25/04, Rep., EU:T:2007:257, punctul 97 și jurisprudența citată).

- 48 Cu toate acestea, Comisia nu a intenționat niciodată să revoce sau să retragă Decizia din 2002, după cum recunoaște în înscrisurile sale, și nu a susținut că această decizie fusese întemeiată pe informații inexacte, ci a justificat deschiderea unei noi proceduri oficiale de investigare prin necesitatea de a completa procedura deschisă în anul 1999 pentru a integra informații comunicate recent [considerentul (14) al deciziei atacate]. Pe de altă parte, în considerentul (15) al deciziei atacate, Comisia a arătat că această decizie nu înlocuia Decizia din 2002 (a se vedea punctul 9 de mai sus).
- 49 Decizia atacată nu poate, așadar, să fie considerată o decizie de retragere sau de revocare a Deciziei din 2002, adoptată fie în temeiul articolului 9 din Regulamentul nr. 659/1999, fie în aplicarea principiului general de drept potrivit căruia retragerea retroactivă a unui act administrativ nelegal este admisă în anumite împrejurări.
- 50 În al patrulea rând, este necesar să se observe că nicio dispoziție a Regulamentului nr. 659/1999 nu oferă Comisiei posibilitatea de a redeschide o procedură oficială de investigare închisă și de a adopta o nouă decizie fără a revoca sau a retrage decizia de închidere.
- 51 Desigur, o astfel de redeschidere nu este interzisă în mod explicit prin Regulamentul nr. 659/1999. Cu toate acestea, ea ar fi contrară principiului securității juridice, precum și spiritului regulamentului menționat, al cărui considerent (3) arată că nevoia de a crește securitatea juridică a fost unul dintre motivele adoptării sale și al cărui considerent (9) precizează că procedura oficială de investigare este închisă printr-o decizie „finală”.
- 52 Astfel, pe de o parte, o asemenea redeschidere ar presupune coexistența în ordinea juridică a două decizii incompatibile. Pe de altă parte, a admite posibilitatea Comisiei de a redeschide o procedură oficială de investigare închisă și de a adopta o nouă decizie fără a revoca sau a retrage în prealabil decizia de închidere ar permite Comisiei să revină în orice moment asupra acestei decizii, împiedicând părțile vizate de procedura de examinare închisă să aibă și cea mai mică certitudine cu privire la situația lor juridică.
- 53 Ținând seama de cele ce precedă, este necesar să se concluzioneze că decizia atacată a fost adoptată cu încălcarea Regulamentului nr. 659/1999 și a principiului securității juridice, întrucât aceasta a redeschis procedura oficială de investigare închisă complet prin Decizia din 2002 pentru a se adopta o nouă decizie fără ca Decizia din 2002 să fie revocată sau retrasă.
- 54 Comisia a admis în ședință că redeschiderea unei proceduri oficiale de investigare complet închise, precum cea în speță, era ilegală în absența revocării sau a retragerii deciziei de închidere. Cu toate acestea, potrivit Comisiei, trebuie să se ia în considerare în speță împrejurarea că anularea Deciziei din 2002 a avut ca efect dispariția retroactivă din ordinea juridică a deciziei de închidere a procedurii oficiale de investigare deschise în anul 1999. Decizia atacată ar fi, așadar, legală.
- 55 În această privință, trebuie amintit că legalitatea unui act trebuie apreciată prin poziționarea la momentul adoptării sale (Hotărârea din 7 februarie 1979, Franța/Comisia, 15/76 și 16/76, Rec., EU:C:1979:29, punctul 7). Or, la momentul adoptării deciziei atacate, în anul 2007, hotărârea de anulare, pronunțată în anul 2008, nu exista încă și Comisia nu putea să o ia în considerare. Pe de altă parte, anularea ulterioară retroactivă a Deciziei din 2002 nu împiedică luarea în considerare a existenței sale în cadrul aprecierii situației procedurale existente înainte de această anulare, astfel cum reiese din hotărârea pronunțată în recurs, în care Curtea a indicat că, la momentul adoptării deciziei atacate, Decizia din 2002 făcea încă parte din ordinea juridică a Uniunii Europene și era încă în vigoare (hotărârea pronunțată în recurs, punctele 65 și 66).

- 56 În continuare, trebuie arătat că decizia atacată a fost adoptată pornind de la premisa că Decizia din 2002 nu închisese în întregime procedura și că, în consecință, continuarea procedurii care a condus la adoptarea deciziei atacate a constituit o „investigație suplimentară” (a se vedea punctul 9 de mai sus). Or, astfel cum a statuat Curtea în hotărârea pronunțată în recurs, această premisă era eronată, iar Comisia nu avea dreptul să adopte decizia atacată pe baza ei (a se vedea punctul 53 de mai sus).
- 57 Este, cu siguranță, adevărat că, în temeiul articolului 231 primul paragraf CE, în cazul în care acțiunea în anulare este întemeiată, instanța Uniunii declară actul contestat nul și neavenit. Potrivit unei jurisprudențe constante, rezultă că decizia de anulare a instanței Uniunii produce dispariția retroactivă a actului atacat în raport cu toți justițiabilii [Hotărârea din 1 iunie 2006, P & O European Ferries (Vizcaya) și Diputación Foral de Vizcaya/Comisia, C-442/03 P și C-471/03 P, Rec., EU:C:2006:356, punctul 43, și Hotărârea din 12 februarie 2008, CELF și ministre de la Culture et de la Communication, C-199/06, Rep., EU:C:2008:79, punctul 61]. Astfel, de la data hotărârii de anulare, Decizia din 2002 a dispărut retroactiv.
- 58 Anularea Deciziei din 2002 prin hotărârea de anulare a impus Comisiei obligația de a lua măsurile pe care le presupune executarea acestei hotărâri, conform articolului 233 CE. În acest scop, Comisia trebuie să ia în considerare faptul că această decizie a dispărut retroactiv.
- 59 Cu privire la acest din urmă punct, trebuie amintit că, pentru a se conforma hotărârii și pentru a-i asigura executarea integrală, instituția care a emis un act anulat este obligată să respecte nu doar dispozitivul acesteia, ci și motivele care au condus la acesta și care constituie temeiul necesar al hotărârii, fiind indispensabile pentru a determina sensul exact al ceea ce s-a hotărât în dispozitiv. Aceste motive sunt, astfel, cele care, pe de o parte, identifică dispoziția exactă considerată nelegală și, pe de altă parte, relevă cauzele exacte ale nelegalității constatate în dispozitiv și pe care instituția vizată trebuie să le ia în considerare atunci când înlocuiește actul anulat (Hotărârea din 26 aprilie 1988, Asteris și alții/Comisia, 97/86, 99/86, 193/86 și 215/86, Rec., EU:C:1988:199, punctul 27).
- 60 Așadar, în ceea ce privește redeschiderea unei proceduri oficiale de investigare închise, este necesar să se considere că, atunci când Comisia redeschide o astfel de procedură ca urmare a anulării deciziei de închidere, ea se află din punct de vedere juridic într-o situație diferită de cea în care se afla la momentul adoptării deciziei atacate, care nu se întemeia pe inexistența Deciziei din 2002.
- 61 În consecință, Comisia nu poate invoca în mod valabil hotărârea de anulare pentru a susține legalitatea deciziei atacate în condițiile în care aceasta din urmă a fost adoptată ținând seama de Decizia din 2002, care a fost anulată prin această hotărâre. În aceste condiții, decizia atacată nu poate nici să constituie, contrar celor susținute de Comisie, o „anticipare” a hotărârii de anulare.
- 62 În sfârșit, anularea deciziei de închidere a unei proceduri oficiale de investigare trebuie să fie considerată, în lipsa retragerii sau a revocării acestei decizii, drept o condiție formală necesară și prealabilă redeschiderii procedurii menționate. Părțile vizate de procedura oficială de investigare ar fi, în caz contrar, plasate într-o situație de incertitudine cu privire la natura deciziei de redeschidere, incompatibilă cu nevoia de a crește securitatea juridică, ceea ce reprezintă unul dintre motivele adoptării Regulamentului nr. 659/1999 (a se vedea punctul 51 de mai sus).
- 63 Rezultă din ansamblul considerațiilor care precedă că Comisia nu avea dreptul să adopte decizia atacată înainte de anularea Deciziei din 2002. În consecință, prima critică prezentată de reclamantă în cadrul primului motiv este întemeiată.
- 64 Întrucât primul motiv trebuie admis, se impune anularea deciziei atacate, fără a fi necesară examinarea celorlalte motive, critici și argumente prezentate de reclamantă în susținerea concluziilor sale.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 65 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată efectuate în legătură cu acțiunea în anulare, inclusiv a celor efectuate în procedura de recurs în fața Curții, în conformitate cu concluziile reclamantei.
- 66 UPS suportă propriile cheltuieli de judecată, în temeiul articolului 138 alineatul (3) din Regulamentul de procedură.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera întâi)

declară și hotărăște:

- 1) **Anulează Decizia Comisiei din 12 septembrie 2007 de deschidere a procedurii prevăzute la articolul 88 alineatul (2) CE în ceea ce privește ajutorul de stat acordat de Republica Federală Germania în favoarea Deutsche Post AG [ajutorul de stat C 36/07 (ex NN 25/07)] în măsura în care prin aceasta s-a deschis procedura oficială de investigare în privința măsurilor publice vizate, cu excepția garanțiilor de stat acordate în favoarea Deutsche Bundespost Postdienst și a Deutsche Post.**
- 2) **Comisia Europeană suportă, în afară de propriile cheltuieli de judecată, cheltuielile de judecată efectuate de Deutsche Post în legătură cu acțiunea în anulare, inclusiv cele efectuate în procedura de recurs în fața Curții.**
- 3) **UPS Europe NV/SA și UPS Deutschland Inc. & Co. OHG suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Kanninen

Pelikánová

Buttigieg

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 18 septembrie 2015.

Semnături